

Pētījums par studējošo prasmēm: Dažādu jomu speciālistu sagatavošanā ir svarīgi iekļaut arī digitālās kompetences pilnveidi

Publicēts pirms vairāk nekā 2 gadiem

Publicēts: 20.02.2023.

Dažādu jomu speciālistu sagatavošanā ir būtiski iekļaut arī digitālās kompetences apguvi, gan izstrādājot jaunus un inovatīvus didaktiskos līdzekļus, gan mācīšanās procesā izmantojot digitālās tehnoloģijas. Uz šiem aspektiem norādīja Latvijas Universitātes pētnieki, 2023. gada februārī prezentējot pētījuma "Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā" otrās kārtas pirmos rezultātus.

Digitālā kompetence – vispusīgai plānotā mācību satura apguvei

Pētniece, zinātniskā asistente Edīte Sarva norāda, ka līdztekus tehnoloģiju attīstībai un dažādu jomu digitalizācijai arvien aug prasības pēc jaunām digitālām kompetencēm. Skolā digitālā kompetence šobrīd tiek mācīta kā caurviju kompetence, jo jau krietnu laiku kā izgājusi ārpus atsevišķu mācību priekšmetu un tēmu robežām. Arī augstskolās digitālā kompetence kļuvusi gan par integrālu mācību pieredzes komponenti, gan būtisku nepieciešamību kvalitatīvai un vispusīgai plānotā mācību satura apguvei.

Vienlaikus pētniece skaidro, ka, fokusējot uzmanību uz kompetenču pilnveidi, tostarp digitālās kompetences pilnveidi, svarīgi domāt par to, kā studijās nodrošināt nepieciešamo atbalstu veiksmīgai kompetences attīstīšanai. Svarīgi arī diskutēt par to, kas un kādā mērā saistībā ar šīs kompetences pilnveidi jāiekļauj studiju programmās, kā arī jāmeklē veidi, kā uzskatāmi mērit to, cik veiksmīgi noritējusi plānotās kompetences apguve.

Caurviju kompetences – impulss profesionālai attīstībai

Pētījuma “Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā” otrā kārtā paredz izstrādāt priekšlikumus caurviju kompetenču, tai skaitā digitālo pamata prasmju novērtēšanai, mācību vajadzību identificēšanai un plānošanai, kā arī paredz izveidot atbalsta instrumentus augstākās izglītības iestāžu personāla kompetenču pilnveidei par caurviju kompetencēm, to novērtēšanu un iekļaušanu studiju rezultātos.

Prof. Zanda Rubene skaidro, ka caurviju kompetences ir kā eļļa, kas palīdz darbināt profesionālo kompetenču zobratu. Viens no redzamākajiem piemēriem bija Covid-19 pandēmija, kad gandrīz visu nozaru pārstāvjiem dažu dienu laikā bija nepieciešams būtiski izmainīt gan savus darba apstākļus, gan pārskatīt savas kompetences. Spilgti iezīmējās jautājums - vai es kā profesionālis varu strādāt citādos apstākļos un vai man ir pietiekami spēcīgas arī citas kompetences, kas nav saistītas ar profesionālo kvalifikāciju.

Izglītības un zinātnes ministrijas un Latvijas Universitātes sadarbības ietvaros tiek veikta arī padziļināta studentu uzņēmējspējas, digitālās, globālās, kā arī pilsoniskās caurviju kompetences teorētiskā analīze, aprobēta pedagogu profesionālās kompetences novērtēšanas metodoloģija un izstrādāta tālākizglītības programma un studiju materiāli augstākās izglītības iestāžu personālam par caurviju kompetencēm. Tāpat tiks izstrādātas rekomendācijas augstākās izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas un studiju programmu un virzienu akreditācijas pilnveidei.

Augstskolu pārstāvji pilnveidosies tālākizglītības programmā

Šobrīd pētījuma ietvaros augstskolu pārstāvji tiek deleģēti dalībai tālākizglītības programmā “Studējošo caurviju kompetenču novērtēšanas instrumenta izmantošana studiju rezultātu formulēšanā un novērtēšanā”, kas sāksies 17. martā.

Pēc pirmās nodarbības augstskolaas sāks aizpildīt aptaujas, lai pētnieki varētu iegūt datus par caurviju un digitālajām kompetencēm. Pētījuma rezultātus plānots izmantot gan augstskolās, novērtējot studentu caurviju kompetenču attīstību, gan studiju virzienu un programmu akreditācijā, kā arī augstākās izglītības kvalitātes novērtēšanā nacionālā līmenī. Augstskolas pētījuma rezultātā iegūs datus par pirmajā un pēdējā studiju gadā studējošo caurviju kompetencēm 2023. gada pavasara semestrī.

Pētījums “Augstākajā izglītībā studējošo kompetenču novērtējums un to attīstības dinamika studiju periodā” top ar Eiropas Sociālā fonda atbalstu projektā Nr. 8.3.6.2/17/I/001 “Izglītības kvalitātes monitoringa sistēmas izveide un īstenošana”. Ar pirmās kārtas rezultātiem iespējams iepazīties [šeit](#). Projektu īsteno Izglītības un zinātnes ministrija sadarbībā ar Izglītības kvalitātes valsts dienestu un Valsts izglītības satura centru.

NACIONĀLAIS
ATTĪSTĪBAS
PLĀNS 2020

EIROPAS SAVIENĪBA

Eiropas Sociālais
fonds

I E G U L D Ī J U M S T A V Ā N Ā K O T N Ē

<https://www.izm.gov.lv/lv/jaunums/petijums-par-studejoso-prasmem-dazadu-jomu-specialistu-sagatavosana-ir-svarigi-ieklauc-ari-digitalas-kompetences-pilnveidi>